

**ВІДГУКИ СТЕЙКХОДЕРІВ НА ОПП «ПРАВО»
ТА ЗМІНИ В ОП ВІДПОВІДНО ДО ЇХ ЗАУВАЖЕНЬ І ПРОПОЗИЦІЙ**

Дата надходження відгуку	П.І.Б., місце роботи, посада	Зауваження та пропозиції до освітньої програми (витяг із відгуку)	Зміни в ОП та навчальному плані відповідно до зауважень і пропозицій
19.02.2021	Віталій УСАТИЙ, Голова Господарського суду Харківської області	При формуванні змістовного наповнення доцільно враховувати доволі суттєву різницю у господарсько-правовому забезпеченні функціонування окремих ринків товарів і послуг. Особливості правового регулювання часто стосуються і правового статусу учасників правовідносин, оборотоздатності відповідних товарів та послуг, засобів організаційно-господарського забезпечення державної підтримки, особливостей договірно-правового забезпечення динаміки ринку тощо. У зв'язку з цим, як уявляється, доцільно було б запровадити навчальну дисципліну, що фокусувала б увагу студентів саме на відмінностях у правових режимах функціонування різних сегментів національної економіки.	В змістовне наповнення Майнору «Корпоративний юрист» включено НД «Правові режими господарської діяльності в національній економіці» (ВК 4), яка сфокусована на дослідженні відмінностей у правових режимах функціонування різних сегментів національної економіки.
23.02.2021	Ярослав ЛАЗУР, д.ю.н., професор, декан юридичного факультету Ужгородського національного університету	Для удосконалення ОПП «Право» та на виконання положень розділу VII «Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти» стандарту вищої освіти України за спеціальністю 081 «Право» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 17 серпня 2020 року № 1053, рекомендуємо: - посилити комплекс просвітницьких заходів з питань популяризації знань про академічну доброчесність здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату; - пропонуємо впроваджувати у навчальний процес дисципліни, що викладаються іноземною мовою, для	З метою підтримки належного рівня знань іноземної мови серед студентської спільноти та затребуваності фахівців з міжнародного права всі ВК Майнору «Європейське та міжнародне підприємницьке право» викладаються англійською мовою

		підтримки належного рівня знань іноземної мови серед студентської спільноти.	
04.03.2021	Олександр САВЕНКО, заступник керівника Дніпропетровської обласної прокуратури	<p>Позитивно оцінюючи розроблену ОПП «Право», хотілося б висловити пропозиції щодо її вдосконалення:</p> <p>- враховуючи, що випускники програми, які навчались згідно майнору «Прокуратура та кримінальна юстиція», можуть працювати також детективами Національного антикорупційного бюро України, Державного бюро розслідувань, доцільним уявляється запровадження як вибіркової освітньої компоненти, такої дисципліни як «Притягнення до кримінальної відповідальності окремої категорії осіб», в якій знайшли б відображення особливості притягнення до кримінальної відповідальності осіб, вказаних у статті 480 КПК України, застосування щодо них заходів забезпечення кримінального провадження, запобіжних заходів, повідомлення про підозру тощо;</p> <p>1)доцільно врахувати необхідність надання здобувачам вищої освіти додаткових знань стосовно міжнародної взаємодії під час розслідування кримінальних правопорушень, у тому числі і корупційних. Це детермінує необхідність включити до освітньої програми в майбутньому такі освітні компоненти, як «Міжнародне співробітництво у кримінальному провадженні»;</p> <p>2)пропонуємо впровадити освітні компоненти, які б знайомили здобувачів вищої освіти з альтернативами кримінальному переслідуванню, зокрема, пов'язана з консенсуальними процедурами, медіацією, оскільки в сучасних реаліях нові альтернативні способи вирішення кримінальних конфліктів сприяють ефективному і гармонійному розвитку суспільних відносин, економії кримінальної репресії, гуманізація сфери кримінальної юстиції, забезпеченню швидкого поновлення прав учасників</p>	<p>1)ОПП дає можливість здобувачам, які планують працювати детективами Національного антикорупційного бюро України, Державного бюро розслідувань обрати Майнор «Запобігання корупції», в змістовному наповненні якого є НД («Діяльність прокуратури у сфері запобігання корупції» (ВК7) та «Розслідування корупційних кримінальних правопорушень» (ВК13)), що відображають особливості притягнення до кримінальної відповідальності осіб, вказаних у статті 480 КПК України, застосування щодо них заходів забезпечення кримінального провадження, запобіжних заходів, повідомлення про підозру тощо.</p> <p>2) В змістовне наповнення Майнору «Прокуратура та кримінальна юстиція» включено НД «Актуальні питання застосування кримінального законодавства», яка, зокрема, передбачає вивчення альтернативних способів вирішення кримінальних конфліктів</p>

		кримінального провадження та приведенню національного кримінального процесуального законодавства у відповідність до європейських стандартів.	
12.03.2021	Олександр БАНЧУК, заступник Міністра юстиції України	Пропонується включення до ОПП «Право» навчальної компоненти, яка б забезпечувала можливість оволодіння здобувачами освіти знаннями щодо правового регулювання державної реєстрації речових прав на земельні ділянки, що нині є актуальним напрямком діяльності правників внаслідок реалізації земельної реформи.	В змістовне наповнення Майнору «Публічне адміністрування у сфері юстиції» включена НД «Державна реєстрація речових прав на земельні ділянки» (ВК14)
18.03.2022	Марина НАЙДЬОНОВА, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Право»	Говорячи про певні негативні аспекти в організації освітнього процесу, необхідно відмітити, що, на мою думку, окремі навчальні компоненти освітньої програми за своїм змістом повинні мати більш практичну спрямованість, а, можливо, включення до програми практикумів за конкретними напрямками діяльності адвоката в кримінальному, адміністративному та цивільному судочинстві, а також моделювання судових засідань в межах практичних занять.	До Майнору «Адвокатура» включено навчальні компоненти, що мають практичну спрямованість за відповідними галузями права, а саме НД «Практикум з адвокатури» (ВК 3), «Адвокат у кримінальному провадженні» (ВК 6), «Адвокат в адміністративному судочинстві» (ВК 8), «Адвокат у цивільному судочинстві» (ВК 9)
19.03.2021	Лідія ІЗОВІТОВА, Голова Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України, адвокат	Позитивно оцінюючи розроблену ОПП «Право», хотілося б висловити пропозиції щодо її вдосконалення: - було би доцільним розробити і включити до змісту навчального процесу такий навчальний курс, як «Методика і тактика адвокатської діяльності», в змісті якого були би розкриті основні прийоми і способи ведення адвокатської практики, тактичні і методичні проблеми вибору лінії захисту або представництва інтересів клієнта адвокатом. Формування відповідних практичних навичок є вкрай необхідним для майбутніх адвокатів, на чому постійно наполягають представники Національної асоціації адвокатів України; - також, на нашу думку, під час реалізації освітньо-	Майнор «Адвокатура» ВК 2 Методика і тактика адвокатської діяльності

		<p>професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня доцільно залучати практиків для читання лекцій та проведення практичних занять, зокрема, це можуть бути як лекції на постійній основі, так і тематичні лекції запрошених експертів, суддів, адвокатів тощо. Таке поєднання теоретичної складової, яке забезпечується високим рівнем кадрового потенціалу НЮУ імені Ярослава Мудрого, й практичної компоненти, яку спроможні надати запрошені лектори-практики, дозволить створити унікальне освітнє середовище, мотивувати студентів й підвищити якість освіти в Університеті.</p>	<p>Майнор «Школа практичного права»</p>
25.02.2021	<p>Денис ЗАСКОКА, Перший заступник начальника Управління правового забезпечення СБУ, полковник юстиції</p>	<p>В цілому позитивно оцінюючи освітню програму, вважаємо за доцільним висловити рекомендації щодо її удосконалення:</p> <p>1) з урахуванням змісту бакалаврського рівня освіти, який передбачає опанування принципів і процедур кримінального провадження, т.ч. на стадії досудового розслідування, а також основ криміналістики, навчальна дисципліна «Методика і тактика розслідування злочинів, підслідним органам безпеки» логічним провадженням професійної підготовки на магістерському рівні яке забезпечує відповідну спеціалізацію. У той же час, вважаємо корисним доповнити перелік вибіркового освітніх компонентів навчальною дисципліною прикладного спрямування, яка на базі отриманих раніше знань забезпечить формування і закріплення належного рівні практичних навичок здійснення досудового розслідування в цілому та окремих слідчих (розшукових) негласних слідчих (розшукових) дій;</p> <p>2) на відміну від сфери досудового розслідування, на попередньому рівні освіти здобувачі, як правило, не вивчають окремих навчальних дисциплін, а відображають</p>	<p>1) У змістовне наповнення Майнору «Правові засади державної безпеки» включена НД «Практикум з розслідування злочинів, підслідних органам безпеки» (ВК 14), яка спрямована забезпечити формування і закріплення практичних навичок здійснення досудового розслідування в цілому та окремих слідчих (розшукових) негласних слідчих (розшукових) дій.</p> <p>2) До основних освітніх компонентів ОПП для курсантів Інституту підготовки юридичних кадрів для СБ України включено НД «Правове забезпечення оперативно-службової діяльності СБУ» (ОК 7)</p>

		основи правової роботи в органах державної влади, зокрема в Службі безпеки України. Враховуючи зазначене пропонуємо навчальну дисципліну «Правове забезпечення оперативно-службової діяльності СБУ» включити до блоку обов'язкових освітніх компонентів для курсантів Інституту підготовки юридичних кадрів для СБ України	
17.09.2021	Доктор юридичних наук, професор, заступник директора з наукової роботи Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Е. Б. Сімакова-Єфремян	З метою удосконалення відповідної програми можемо рекомендувати приділити більше уваги вивченню здобувачами вищої освіти окремих видів криміналістичних експертиз. Це розширить можливості магістрантів отримати більш глибокі знання з відповідних напрямків та вдосконалити навички призначення та провадження відповідних судових експертиз. Однак, це носить виключно рекомендаційний характер, оскільки і без цього підготовлена програма відповідає високим вимогам.	З метою вивчення здобувачами вищої освіти окремих видів криміналістичних експертиз та вдосконалити навички призначення та провадження відповідних судових експертиз до ОПІ включено Майнор «Судова експертиза»
10.09.2021	Ігор КАЛІТВЕНЦЕВ, керуючий партнер, Директор ТОВ «КПД Консалтинг»	Втім, до унікальних переваг майнору належить також включення до нього кількох дисциплін публічно-правового циклу, таких як: «Практичний курс податкового права» та «Правове регулювання діяльності в сфері надання фінансових послуг/FINTECH», що вказує на комплексний підхід у вирішенні поставленої задачі. До складання програм та викладання кожної з дисциплін майнору крім професорсько-викладацького складу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого залучено лідерів професії – партнерів провідних вітчизняних та міжнародних юридичних фірм. Наведені фактори, безсумнівно, є запорукою підсилення практичного	

		<p>компоненту в навчанні за освітньою програмою «Право» 2-го (Магістерського рівня). Вони вказують на щирі зацікавленість ВНЗ у розширенні практичних навичок випускників-магістрів, їх орієнтуванні на реальні потреби працедавців зі сфери юридичного бізнесу, що в комплексі із стабільно ґрунтовним рівнем загальнотеоретичної підготовки випускників Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого покликано створити додаткові переваги майбутніх магістрів при їх працевлаштуванні.</p>	
03.03.2021	Суддя Вищого антикорупційного суду О.В. Федоров	<p>В цілому позитивно очищуючи зміст майнору «Запобігання корупції» освітньо-професійної програми «Право» вважаємо за доцільним висловити деякі побажання щодо її удосконалення:</p> <p>1) В межах викладання курсу навчальної дисципліни «Правові основи державної антикорупційної політики» слід аналізувати проект Антикорупційної стратегії на 2020-2024 роки, що включає засадничі положення антикорупційної політики в Україні, концепцію формування та механізм реалізації такої політики, підвищення ефективності системи запобігання і протидії корупції, запобігання корупції в пріоритетних сферах, заходи забезпечення невідворотності відповідальності за корупцію.</p> <p>2) Для підвищення фахової компетентності випускників програми доцільно приділити окрему увагу вивченню положень міжнародних нормативно-правових актів у сфері боротьби з корупцією, зокрема Конвенції ООН проти корупції від 31 жовтня 2003 року, Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією (ETS 191) від 15 травня 2003 року, Цивільної конвенції про боротьбу з корупцією від 4 листопада 1999 року, Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом 1990 року, а також інших міжнародних договорів,</p>	<p>До змістовного наповнення Майнору «Запобігання корупції» включено НД «Міжнародні стандарти протидії корупції» (ВК2), що направлена на вивчення положень міжнародних нормативно-правових актів у сфері боротьби з корупцією</p>

11.03.2021	Суддя Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду, д.ю.н., професор Є.В. Петров	ратифікованих Україною. Щодо можливих удосконалень такої програми можна припускати те, що у рамках компоненти «Виконавче провадження. Процедури банкрутства» варто звернути увагу на доцільність розгляду в її межах ВК «Виконання рішень іноземних суддів та міжнародного комерційного арбітражу», а не виділяти цей компонент в якості окремого. Це дозволить збільшити обізнаність магістрів з актуальних питань правозастосування на рівні ознайомлення із механізмами реального виконання актів правосуддя. Втім, це є виключно рекомендацією, оскільки підготовлена освітньо-професійна програма «Право» і без цього має значний потенціал та важливість.	В змістовному наповненні ОПП зазначені у зауваженні навчальні компоненти знаходяться в різних майнорах і мають різне наповнення так, НД «Визнання та виконання рішень іноземних судів» (ВК 10) є вибіркоким компонентом Майнору «Цивільне судочинство», а НД «Виконавче провадження. Процедури банкрутства» (ВК 6) є вибіркоким компонентом Майнору «Правові засади діяльності органів юстиції»
07.02.2022 р.	Університет Миколаса Ромеріса, декан, професор Ліра Якулевічіене	З міжнародної точки зору та з метою подальшого розвитку Майнора зроблені такі висновки та зауваження: 1) такі предмети, як «Доктрини публічного права в юридичній практиці» та «Державна влада та місцеве врядування: теорія та практика» традиційно віднесені до сфери публічного права. Та враховуючи, що на міжнародному рівні було запроваджено низку важливих нововведень (наприклад, з питань правового регулювання захисту даних), було б доцільно наповнювати навчальний план Майнора тими предметами, які відповідають нововведенням та тісно пов'язані з підприємницьким правом. Наприклад, предмети, що стосуються захисту даних, державного регулювання, ліцензування бізнесу, відповідності нормам права (compliance) тощо; 2) вважаємо за доцільне викладати предмет «Порівняльне право» англійською мовою, враховуючи його природу та змістовне наповнення. це значно спростить інтеграцію студентів у міжнародне середовище та	В змістовному наповненні Майнору «Європейське та міжнародне підприємницьке право» передбачена НД «Правові аспекти електронної комерції» (ВК 9), в межах якої, зокрема, враховані нововведення з питань правового регулювання захисту даних. Відгук надійшов у 2022 році, що підкреслює постійну співпрацю розробників ОПП зі стейкхолдерами. Пропозиції будуть враховані при подальшому вдосконаленні ОПП

		<p>підготувить студентів НЮУ імені Ярослава Мудрого до навчання в МРУ;</p> <p>3) необхідно розглянути можливість розширення змістовного наповнення предмету «Міжнародне договірне право» з метою включення європейського договірного права (включаючи принципи європейського договірного права тощо), та відповідно доцільно змінити назву предмету на «Міжнародне та європейське договірне право».</p>	
--	--	---	--